

Pertzepzioaren bitartekariak

DIANA FRANCO

Txikitan gure alabak argi beltza deitzen zion iluntasunari. Iluntasuna argi eza bezala ulertu beharrean beste argi mota bat bezala ulertzen zuela zirudien. Zientzialariek aspaldi frogatu zuten ikusi dezakeguna materia, argia eta gure begien arteko interakzioei lotuta dagoela. Baina alabaren bizi esperientzia txikian, argi ezaren ideia ez zen oraindik existitzen.

Urte batzuk geroago, Von Goetheren koloreen teoria ezagutu nuen. Goethek zioen naturaren ulermenaren esperientziatik etorri behar zela, gure gorputzetan ditugun zentzuak horretarako garatuak izan direlako. Natura ulertzeko, berau zatitan txikitu beharrean naturaren behaketa bere osotasunean egin behar zela zioen. Baina gizakion historian zehar, behaketa txikiak eta laginen datuen bilketa gako izan dira. Baita inguru kontrolatuak sortzea ere, gertaerak baldintza jakin batzuetan errepikatzen eta aldaketekin ezagutza garatzeko. Horrela sortu da gaur egun dugun teknologia ugari.

Gure egunerokoan ideia bera sartzen ari gara: eremu digitalean sortzen gabiltza kirol inguruneak, hilerokoa kontrolatzeko inguruneak, bikote onena hautatzeko inguruneak... Logika berdinarekin diseinatuta daudela dirudi. Inguru kontrolatu horietan jasotzen ditugun datuak gizakion garapenerako ezagutza berria ekarriko dutela pentsatzen dugulako? Goetheren pentsatzeko modua, ordea, ezin dut burutik kendu azkenaldian, eta iruditzen zait inguru horiek guztiak nolabait gure gorputza ez entzuteko dinamika daramatela beren baitan. Pertzepzioaren bitartekariak bailiran.

Ez dakit inoiz gure gorputza entzuteko gaitasuna ondo garatua izan dugun gizakiok, baina pertzepzioaren bitarteko hauek guztiak oztopo izan daitezke zeregin horretan, erabiltzen dituenak aurretik bere gorputza entzuteko gaitasun hori garatzeko tartea izan ez badu behintzat, bere gorputza naturarekin harramantzeko esperientzia izan ez badu behintzat. ●

EFE

Djokovic eta pertzepzio soziala

AXIER LOPEZ

Novak Djokovic Australiatik kanporatzea erabaki du Auzitegi Federalak. Australiako Gobernuak tenislari serbiarraren bisa bigarren aldiz balio gabetzeko hartu zuen erabakiaren aurkako helegiteak ez du aurrera egin. Erabakia aho batez hartu dute Auzitegi Federaletako hiru epaileek. Horren ostean soka luzatu da eta adibidez, Frantziako Gobernuak adierazi du tenislariak ezingo duela parte hartu Roland Garrosen.

Australiako epaiaren funtsa da herritarren bisak balio gabetzeko Imigrazio ministroak – Alex Hawke – duen ahalmena, baldin eta pertsona horiek "interes publikoaren" edo "osasun eta ordenaren" interesen aurka egiteko arriskurik bada. Nahiz eta Australiako Gobernuak onartu duen Djokovicek norbait koronabirusaz kutsatzeko arriskua "hutsala" dela, infekzio batek atera berri delako, Hawkek justifikatu du "txertoen aurkako bere jarraera argiak" istiluak eragin ditzakeela kirolaz kanpoko arrazoiek bultzatuta. Bestalde, Djokovicen abokatuek argudiatu dute zentzurik ez duela Hawkek azpimarratu izanak Djokovic Australiaren egoteak izan lezakeen eragina, eta, aldiz, haren deportazioak eragingo duena alboratzeak.

Asteotako esperpento mediatikoa eta monologo zuri-beltzaren gaintik kasuaren alderdirik interesgarriena beste bat da. Agintariek adierazi dute ez daudela kezkatuta Djokovicek txertaketari buruz omen dituen iritziekin, baizik eta iritzi horien pertzepzio publikoarekin. Hau da, iritzi jakin bati buruz herritarrek pentsa dezaketena (eta, agian, horren ar-

bera jardun) bultzatuta mugitu da gobernuak. Ikuspegi horrek eraman du Djokovicen kasua beste eremu mal-kartsuago batera.

Auzitegi Federaletan erabakia Migrazio Legearekin bat datorrela dirudi, baina etorkizuneko inplikazioak zalantzak eragiten ditu. Australiako Monash unibertsitateko irakasle Maria O'Sullivanen arabera, lehenik, ez da bidezkoa beste batzuen pertzepzioak edo ekintzak arrazoi nahikoa izatea edonor herrialde batean egotez ez uzteko. Hau da, iritzi publikoak jokaera edo iritzi jakin batekin hautesman dezake pertsona bat, baina horrek ez du esan nahi pertzepzio hori zuzena denik. Pertsona horrek garai horretan pentsatzen duenarekin ez du zertan bat etorri, eta, hala ere, pertsona horri bisa ukatu egingo liokete. Bigarrenik, Australiako ministroak "goi mailako kirolari gisa, Djokovicek gizartean eragiteko duen gaitasuna" azpimarratu du. Zer gertatuko da kirolari batek txertorik hartu ez badu, baina profil handikoa ez bada? Non dago onargarriaren eta arbuiagarriaren arteko muga? Ospearen arabera?

Eta azkenik, O'Sullivanen arabera kezkarriena, logika hori gizartean "eragiteko gaitasuna" duten orangana hedatuz gero, Gobernuak "protesta eragileztat" jotako edozein pertsona herrialdetik kanporatzeko baliu liteke. Iritzi batek Australiako komunitatearen osasuna, ordena eta segurtasunean eragin txarra izan dezakeelakoan, bisa bertan behera uzteko arrazoi bilakatzeak adierazpen askatasunarekin lotutako arazoak ere sortzen ditu. ●